

Anemiediagnostiek in de Nederlandse huisartsenpraktijk - Het effect van een uitgebreid laboratoriumprotocol

S. Dekker¹, A. Schop², M.M.A. Kip¹, K. Stouten³, G.J. Dinant⁴, M.D. Levin², R. Kusters¹⁻⁵

¹Universiteit Twente, *MIRA, vakgroep Health Technology and Services Research, Enschede*, ²Albert Schweitzer Ziekenhuis, *afdeling interne geneeskunde, Dordrecht*,

³Albert Schweitzer Ziekenhuis, *afdeling klinische chemie, Dordrecht*, ⁴Universiteit Maastricht, *vakgroep huisartsgeneeskunde, Maastricht*, ⁵Jeroen Bosch Ziekenhuis, *laboratorium voor klinische chemie en hematologie, 's-Hertogenbosch*

Achtergrond

Ondanks dat **anemie** een veelvoorkomende en bekende aandoening is in de Nederlandse **huisartsenpraktijk**, blijkt het diagnosticeren en behandelen van de onderliggende oorzaak nog steeds een uitdaging. Een **uitgebreid laboratoriumprotocol**, waarbij huisartsen een standaard set van 14 laboratoriumtesten ontvangen (bezinking, CRP, Hb, MCV, Reticulocyten, leukocyten, trombocyten, kreatinine & MDRD, LDH, ferritine, serum ijzer, transferrine, foliumzuur, vitamine B12), zou hierin mogelijk verbetering kunnen brengen. Het doel van dit onderzoek was om te bepalen of huisartsen met gebruik van het uitgebreide laboratoriumprotocol bij meer patiënten de juiste onderliggende oorzaak van anemie vast kunnen stellen. Voor dit onderzoek is onderscheid gemaakt in de vier hoofdgroepen die het meest worden besproken in de literatuur, namelijk ijzergebreksanemie, anemie der chronische ziekte, renale anemie en overige oorzaken (inclusief patiënten waarin de oorzaak onbekend is). Daarnaast is onderzocht of dit protocol vaker leidt tot een juiste behandelstrategie of doorverwijsbeslissing.

Een volledig overzicht van de resultaten zal gepubliceerd worden door Michelle Kip en Annemarie Schop. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: m.m.a.kip@utwente.nl of a.schop2@as.z.nl.

Methode

Een **online vragenlijst** is uitgestuurd naar 836 huisartsen. In deze vragenlijst kregen huisartsen **zes casussen** van patiënten met anemie voorgelegd, waarin zij gevraagd werden om de onderliggende oorzaak van de anemie aan te geven, en de gekozen behandelstrategie of doorverwijsbeslissing. Zij werden gevraagd om drie casussen te beantwoorden door **eigenhandig laboratoriumtesten aan te vragen** en drie casussen aan de hand van het **uitgebreide laboratoriumprotocol**. Huisartsen hadden enkel de beschikking over de leeftijd, het geslacht en de laboratoriumuitslagen van de patiënt. Alle casussen zijn vooraf **beoordeeld** door een **expert panel** (internist-hematoloog en klinisch chemicus). Om te bepalen of de huisarts het **juiste** behandelbeleid uitvoert na het diagnosticeren van de anemie, werd de aanbevolen behandeling op basis van de NHG standaard **vergeleken** met het behandelbeleid van de huisarts.

Respons

In totaal hebben 122 huisartsen (**14.6%**) de enquête **volledig ingevuld**. De gemiddelde leeftijd van de huisarts was 48,9 jaar en 57,4% was man.

Resultaten

Het aantal casussen waarbij de huisartsen in staat waren om de **juiste onderliggende oorzaak van anemie te diagnosticeren** was **significant hoger** bij gebruik van het uitgebreide laboratoriumprotocol (61.5%) dan bij het eigenhandig aanvragen van laboratoriumtesten (53.2%), (p=0.02). In beide protocollen werd ongeveer **even vaak een juist behandelbeleid** gevoerd, namelijk in 77.0% vs. 74.2% van de casussen (p=0.37). **Doorverwijzingen** naar de tweede lijn vonden bij het gebruik van het uitgebreide laboratoriumprotocol (34.4%) **significant vaker** plaats dan wanneer de laboratoriumtesten eigenhandig (25.6%) worden aangevraagd (p=0.01).

Conclusie

Het uitgebreide laboratoriumprotocol leidt tot een significante toename in het aantal juist gediagnosticeerde onderliggende oorzaken van de vier hoofdgroepen van anemie door huisartsen. Het uitgebreide laboratoriumprotocol heeft echter geen effect op de juistheid van het behandelbeleid, maar leidt wel tot een toename in doorverwijzingen naar de tweede lijn.

Tabel 1 Diagnose en behandeling voor eigen aanvraag en het uitgebreid laboratoriumprotocol.

* *Juist en onjuist geclassificeerd conform de beoordeling van het expert panel.*

	Eigen aanvraag n [%]	Uitgebreid laboratoriumprotocol n [%]
Diagnose		
juist	210 [53.2]	227 [61.5]
onjuist	185 [46.8]	142 [38.5]
Behandeling		
juist	293 [74.2]	284 [77.0]
onjuist	102 [25.8]	85 [23.0]
Diagnose en behandeling		
Beide juist	157 [39.7]	181 [49.1]
Beide onjuist	49 [12.4]	39 [10.6]
Juiste diagnose en onjuiste behandeling	53 [13.4]	46 [12.5]
Onjuiste diagnose en juiste behandeling	136 [34.4]	103 [27.9]
Totaal	395 [100.0]	369 [100.0]